

Ericsson följer bara den svenska modellen

Svenska Dagbladet den 9 oktober 2016

Beskedet att Ericsson skär ned sin personal i Sverige med cirka 3 000 tjänster gav snabbt eko i samhällsdebatten. De flesta kommentarer uttryckte förvåning och förfäran, men det spreds också en hel del sylrigheter. Det kan inte förnekas att det finns en del att göra sig lustig över.

Socialdemokraterna gick exempelvis till val 2014 på att "nyindustrialisera Sverige" och talade om målet att vi ska vara världsledande när det gäller industriell produktion. Det är en idé som tål att ifrågasättas vilken dag som helst, men vissa dagar ter den sig särskilt världsfrånvärd.

Andra vände sylrigheterna mot Ericsson, som lätt kan anklagas för både teknisk inkompetens och bristande omvärldsanalys. Förra hösten avslöjade nämligen en före detta anställd i en bok att företagets ingenjörer 2007 avfärdade uppstickartelefonen iPhone av den amerikanska datortillverkaren Apple som "en skittelefon som ingen skulle köpa". I efterhand är det lätt att utmåla detta som en missbedömning som bidrog till att företaget några år senare fick lägga ned sin produktion av mobiltelefoner helt och hållet.

Desto svårare är det att begripa de kommentarer som uttrycker förvåning och förfäran. Det som hänt är nämligen en både logisk och förväntad följd av den svenska arbetsmarknadsmodellen och dess rötter i efterkrigstidens tankar om så kallad solidarisk lönepolitik.

Idén är i grunden enkel: Företag som inte är innovativa och produktiva nog att klara av det svenska löneläget ska bort från arbetsmarknaden. Den frigjorda arbetskraften ska i stället slussas till växande, mer produktiva företag. På 1900-talet fungerade konceptet stundom tämligen väl.

Modellens framgångar och finesser brukar framhållas av dess många tillskyndare varje gång någon vädrar tanken att den svenska arbetsmarknaden skulle må bra om lägstalönerna tilläts falla en smula jämfört med övriga löner. Sverige ska inte konkurrera genom billig arbetskraft brukar invändningen vara.

Den åsikten kan man naturligtvis ha. Däremot är det inte trovärdigt att den som tycker så samtidigt blir förvånad och förfärad när företag som vill sänka sina kostnader väljer bort Sverige till förmån för exempelvis Estland och Kina, som Ericsson nu gjort. Modellen innebär just att jobb som inte är lönsamma givet löneläget ska försvinna. Den som ogillar detta bör vara beredd att diskutera modellens utformning.

När vi har skrattat färdigt åt lustigheterna som avfyrats hit och dit, kanske beskedet från Ericsson kan starta en uppriktig diskussion om den svenska modellen och i synnerhet det svenska kostnadsläget. Ett gott företagsklimat har förvisso många dimensioner, men det är inte på många andra områden än just kostnadsläget som Sverige får stryk av Kina och Estland.

Är vi inte beredda att förändra det svenska kostnadsläget, får vi lära oss att leva med dess konsekvenser: fortsatt avindustrialisering i rask takt.

Andreas Bergh